

Laidiens: 05.05.2011., Nr. 69

Ministru kabineta noteikumi Nr.325

Rīgā 2011.gada 26.aprīlī (prot. Nr.27 4.§)

**Grozījumi Ministru kabineta 2006.gada 19.decembra noteikumos Nr.1027
"Noteikumi par valsts standartu pamatizglītībā un pamatizglītības mācību
priekšmetu standartiem"**

*Izdoti saskaņā ar Izglītības likuma 14.panta 19.punktu
un Vispārējās izglītības likuma 4.panta 11.punktu*

Izdarīt Ministru kabineta 2006.gada 19.decembra noteikumos Nr.1027 "Noteikumi par valsts standartu pamatizglītībā un pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem" (Latvijas Vēstnesis, 2006, 204.nr.; 2007, 83.nr.; 2008, 36.nr.; 2009, 99., 187.nr.; 2010, 167.nr.) šādus grozījumus:

1. Izteikt 7.15. un 7.15.¹ apakšpunktu šādā redakcijā:

"7.15. Pasaules vēsture. Mācību priekšmeta standarts 6.–9.klasei (37.pielikums);

7.15.¹ Latvijas vēsture. Mācību priekšmeta standarts 6.–9.klasei (38.pielikums);".

2. Izteikt 37.pielikumu šādā redakcijā:

"37.pielikums

Ministru kabineta

2006.gada 19.decembra

noteikumiem Nr.1027

Pasaules vēsture.

Mācību priekšmeta standarts 6.–9.klasei

I. Vispārīgais jautājums

1. Sākot vēstures sistemātiskā kursa apguvi 6.klasē, izglītojamajam ir šādas mācību priekšmetā "Sociālās zinības" iegūtās priekšzināšanas, prasmes un attieksmes:

1.1. izprot un raksturo ģimeni, dzimto vietu, Latviju kā nozīmīgas vērtības savā un citu cilvēku dzīvē;

1.2. stāsta par savu ciemu, pilsētu, novadu un Latvijas galvaspilsētu;

1.3. pazīst sava ciema, pilsētas, novada un Latvijas simbolus, zina to lietojumu;

1.4. zina, ka Latvija ir Eiropas Savienības dalībvalsts;

- 1.5. salīdzina un saskata dažādu tautu kopīgās un atšķirīgās iezīmes, to izpausmes paražās un tradīcijās;
- 1.6. apzinās, ka dzīvība ir vērtība;
- 1.7. lasot, sarunājoties, jautājot, intervējot, klausoties citu stāstījumu, iegūst nepieciešamo informāciju dažādos informācijas resursos un izmanto to mācību uzdevumu veikšanai;
- 1.8. dažādās dzīves situācijās saskata cēloņu un sekas mijasakarības;
- 1.9. izsaka savu viedokli un vērtējumu;
- 1.10. iejūtas citu cilvēku situācijā;
- 1.11. atzīst citu tiesības uz atšķirīgiem uzskatiem;
- 1.12. saprot laika ritējumu (pagātne, tagadne, nākotne).

II. Mācību priekšmeta mērķis un uzdevumi

2. Mācību priekšmeta "Pasaules vēsture" mērķis ir veidot izglītojamā izpratni par cilvēces attīstības pamattendencēm, sekmējot eiropēiskās identitātes attīstību un veicinot atbildīgu un tolerantu Eiropas Savienības demokrātiskās sabiedrības locekļa izaugsmi.
3. Mācību priekšmeta "Pasaules vēsture" uzdevums ir radīt izglītojamajam iespēju:
 - 3.1. iegūt zināšanas par Eiropas un pasaules vēstures gaitu un cēloņsakarībām no senākajiem laikiem līdz mūsdienām;
 - 3.2. iegūt un pilnveidot prasmes darbā ar dažādiem vēstures avotu veidiem, izprotot vēstures avotu būtību;
 - 3.3. iegūt pieredzi darboties mūsdienu strauji mainīgajā sabiedrībā, patstāvīgi, argumentēti un radoši interpretējot pagātnes notikumus Eiropā un pasaulē.

III. Mācību priekšmeta obligātais saturs

4. Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi:
 - 4.1. Eiropas un pasaules vēstures temati:
 - 4.1.1. aizvēstures periods;
 - 4.1.2. Seno Austrumu civilizācijas īpatnības un kultūrvēsturiskais mantojums;
 - 4.1.3. antīkā sabiedrība un tās ievērojamākie sasniegumi;
 - 4.1.4. Eiropas zemju attīstība viduslaikos;
 - 4.1.5. kristietības loma Eiropas civilizācijā;
 - 4.1.6. kārtu sabiedrības raksturojums un eiropiešu ikdienas dzīve viduslaikos;
 - 4.1.7. Eiropas kultūra viduslaikos;
 - 4.1.8. arābu kultūra un islāms, Arābu kalifāts;
 - 4.1.9. renesanse, reformācija un lielie ģeogrāfiskie atklājumi;
 - 4.1.10. Eiropa jaunajos laikos;
 - 4.1.11. sasniegumi izglītībā, zinātnē un kultūrā jaunajos laikos;

4.1.12. sabiedrības un valstu attīstības pamattendences jauno laiku beigās un jaunāko laiku sākumā;

4.1.13. Pirmais pasaules karš;

4.1.14. starpkaru periods: pamattendences politikā, kultūrā un ekonomikā;

4.1.15. ideoloģiskie virzieni: nacisms un komunisms;

4.1.16. Otrais pasaules karš, holokausts;

4.1.17. sabiedrība un divas politiskās sistēmas pēc Otrā pasaules kara;

4.1.18. Eiropas integrācija;

4.1.19. kultūras attīstības pamattendences mūsdienās;

4.2. vēstures jēdzieni, to izpratne un lietošana.

5. Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības:

5.1. mācību literatūras, vēstures avotu, vēstures literatūras, karšu, enciklopēdiju, statistisko datu, elektronisko informācijas tehnoloģiju (piemēram, internets, CD–ROM) lietošana;

5.2. vēstures procesa nepārtrauktība un tajā notiekošās pārmaiņas;

5.3. cēloņu un sekų mijiedarbība;

5.4. kopīgais un atšķirīgais, salīdzinot vēstures notikumus laikā un telpā;

5.5. daudzveidīga sabiedrība kā vēstures procesa rezultāts;

5.6. viedokļu daudzveidības iespējamība vēstures skaidrojumos.

6. Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās:

6.1. cilvēks vēsturē;

6.2. vēsture – dzīvesprasmju veidotāja;

6.3. kultūras pieminekļi un to nozīme.

IV. Pamatprasības mācību priekšmeta apguvei, beidzot 9.klasi

7. Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi:

7.1. nosaka un identificē aizvēstures, seno laiku, viduslaiku, jauno un jaunāko laiku vēstures periodu raksturīgākās kultūras liecības;

7.2. zina aizvēstures perioda būtiskākās iezīmes;

7.3. zina nozīmīgākos seno laiku, viduslaiku, jauno un jaunāko laiku vēstures notikumus;

7.4. atpazīst ievērojamākās seno laiku, viduslaiku, jauno un jaunāko laiku vēsturiskās personas;

7.5. zina ievērojamāko seno laiku, viduslaiku, jauno un jaunāko laiku vēsturisko personu veikumu;

7.6. izprot un lieto vēstures jēdzienus: absolūtisms, algotie strādnieki, algotņi, antisemitisms, apgaismība, aristokrātija, arodbiedrība, aukstais karš, barbari, baznīca, bruņinieks, bruņinieku ordenis, buržuāzija, cilts, cunfte, demokrātija, diktatūra, dzimtbūšana, dzimtzemnieks, fašisms, feods, garīdzniecība, ģilde, ģints, holokausts, hronika, ierēdņi, imperiālisms, impērija, integrācija, islāms, kapitālisms, kārta, klaušas, klosteris, koloniālisms,

kolonija, komunisms, konfesija, krustneši, manufaktūra, merkantilisms, monarhija, muiža, muižnieks, multikulturālisms, nacisms, naturālā saimniecība, nauda un maiņa, padomes, parlaments, polisa, preču un naudas attiecības, priesteri, protestantisms, province, rāte, reformācija, reformas, reliģija, renesanse, republika, revolūcija, senjors, sociālisms, tolerance, totalitārisms, valsts, vasalis, verdzība, vergi, veto.

8. Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības:

8.1. orientējas informācijas resursu sniegtajā daudzveidīgajā vēsturiskajā informācijā;

8.2. pēta vēstures notikumus, darbojoties ar vēstures avotiem un vēstures literatūru;

8.3. secina, pamatojoties uz dažādu informācijas resursu sniegto informāciju;

8.4. izprot, ka ne visi vēsturiskās informācijas resursi, īpaši internets, ir uzticami;

8.5. izprot vēstures fakta īpatnības;

8.6. atšķir vēstures avotu no faktu notikuma;

8.7. izprot atšķirību starp vēstures avotiem un vēstures literatūru;

8.8. darbojas ar vēstures kartēm;

8.9. raksturo atšķirību starp dažādiem pagātnes periodiem;

8.10. salīdzina dažādus pagātnes periodus;

8.11. saskata, kā saistīti kāda vēsturiska notikuma cēloņi un sekas;

8.12. izprot, ka visi cēloņi un sekas nav vienādi nozīmīgi;

8.13. skaidro cilvēku rīcības cēloņus pagātnē;

8.14. izprot atšķirību starp progresu, regresu un pārmaiņām;

8.15. lieto zināšanas par pagātni, lai izprastu tagadni un spriestu par sabiedrības nākotni;

8.16. izprot, ka vienā un tajā pašā laikā dažādās vietās notikuši atšķirīgi notikumi;

8.17. salīdzina zināmus vēsturiskos notikumus dažādās vietās vienā un tajā pašā laikā (sinchroniskums);

8.18. argumentēti skaidro dažādus pasaules vēstures notikumus;

8.19. zina, ka kultūru daudzveidība ir dažādu vēsturisko procesu rezultāts;

8.20. raksturo vēstures procesu un kultūru mijiedarbību;

8.21. ar toleranci izturas pret citu kultūru un reliģiju;

8.22. izprot, ka dažkārt tiek radīti vēsturiski izdomājumi;

8.23. skaidro vēsturisku izdomājumu rašanās iemeslus;

8.24. izprot, ka dažādas vēsturisko notikumu versijas radušās to apstākļu ietekmē, kas bijuši vēstures apraksta tapšanas brīdī;

8.25. apzinās, ka pastāvējusi, joprojām pastāv un pastāvēs ideju un apstākļu daudzveidība;

8.26. izprot, ka vēsturiskās informācijas trūkums var būt par iemeslu atšķirīgam pagātnes skaidrojumam;

8.27. izprot vēstures mītu rašanās cēloņus un mērķus;

8.28. vērtē vēstures notikumus, pamatojoties uz atziņu, ka katra cilvēka dzīvība ir visaugstākā vērtība.

9. Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās:

9.1. izprot pagātnes ietekmi uz tagadnes notikumiem;

9.2. pauž savu viedokli un attieksmi pret kādu vēstures notikumu;

9.3. izvirza argumentus sava viedokļa aizstāvēšanai par vēstures jautājumiem;

9.4. argumentēti diskutē un aizstāv savu viedokli;

9.5. izprot, ka katra cilvēka dzīvesstāsts ir vērtīgs vēstures avots;

9.6. izprot, ka cilvēku atmiņas un vērtējumi par vienu un to pašu notikumu var būt atšķirīgi (subjektīvi);

9.7. apzinās, ka dažādas cilvēku grupas vēsturi skaidro un izmanto atšķirīgi;

9.8. skaidro, kāpēc vēsturē sastopami daudzi notikumi, kuros vispārcilvēciskās vērtības tikušas ignorētas;

9.9. negatīvi vērtē vēstures notikumus, kuros vispārcilvēciskās vērtības tikušas ignorētas;

9.10. apzinās pieminekļu nozīmi savas tautas un citu tautu dzīvē;

9.11. ar cieņu un saudzību izturas pret pieminekļiem.

10. Izglītojamā attieksmes raksturo šā pielikuma 8.21., 8.25., 8.28., 9.2., 9.7., 9.9., 9.10. un 9.11.apakšpunktā minētās prasības."

3. Izteikt 38.pielikumu šādā redakcijā:

"38.pielikums
Ministru kabineta
2006.gada 19.decembra
noteikumiem Nr.1027

Latvijas vēsture.

Mācību priekšmeta standarts 6.–9.klasei

I. Vispārīgais jautājums

1. Sākot vēstures sistemātiskā kursa apguvi 6.klasē, izglītojamajam ir šādas mācību priekšmetā "Sociālās zinības" iegūtās priekšzināšanas, prasmes un attieksmes:

1.1. izprot un raksturo ģimeni, dzimto vietu, Latviju kā nozīmīgas vērtības savā un citu cilvēku dzīvē;

1.2. stāsta par savu ciemu, pilsētu, novadu un Latvijas galvaspilsētu;

1.3. pazīst sava ciema, pilsētas, novada un Latvijas simbolus, zina to lietojumu;

1.4. zina valsts svētkus, galvenās atceres un atzīmējamās dienas, stāsta par tiem un to svinēšanas tradīcijām;

1.5. zina, ka Latvija ir Eiropas Savienības dalībvalsts;

1.6. zina, ka Latvijā dzīvo dažādas tautības;

1.7. salīdzina un saskata dažādu tautu kopīgās un atšķirīgās iezīmes, to izpausmes paražās un tradīcijās;